

טאבו

שבועות

משחקה חוית־ערכי לחיילי צה"ל
משך זמן: שעה

ענף הזהות והתודעה היהודית

לכלים ופעילויות נוספים

המפקד/ת!

לוח השנה היהודי מרכזי בשגרת החיים ביחידה הצבאית. החגים והמועדים מפגישים את כולנו יחד ונותנים הזדמנות לעסוק בתכנים ערכיים התומכים את העשייה הצבאית היום יומית שלנו.

המשחק שלפניך כולל תחרות בין שתי קבוצות ביחידה, משימות, שאלות והסברים על מושגים שונים שקשורים לשבועות.

מטרת המשחק: חיזוק ערכי צה"ל ותחושת הרעות ביחידה מתוך תכני חג השבועות.

איך משחקים?

- את כל הכרטיסיות מניחים עם הפנים כלפי מטה.
- מתחלקים לשתי קבוצות.
- כל קבוצה בתורה שולחת מתנדב שיעמוד מול הקבוצה, יפתח כרטיסייה וינסה לגרום לקבוצה לנחש את אותה המילה שנמצאת בראש הכרטיסייה בלי להשתמש במילים שנמצאות מתחתיה.
- אין להשתמש בפנטומימה, קולות, והטיות של אותה המילה (לדוגמה: אם יש את המילה "לנחש" אי אפשר להגיד "ניחושים" או "מנחש" וכו').
- לכל קבוצה יש דקה לנחש את המילה בכרטיסייה. אם ניחשו נכון - זכו בנקודה.
- לאחר שניחשו, עליהם להשלים את המשימה/לענות על השאלה/ לקרוא את ה"הידעת" בהתאם.
- הקבוצה שתהיה לה בסוף המשחק את רוב הנקודות- תנצח.

עזרים:

1. הכרטיסיות.
2. העזרים למשימות.
3. דפי תשובות למנחה.
4. טיימר או שעון.
5. מומלץ להביא גם הפתעה לקבוצה המנצחת.
6. ניתן ואף מומלץ להתאים את המשימות והתכנים לאופי היחידה!

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

עזר למפקד - הוראות

לכלים ופעילויות נוספים

נעמי

המילים שאסור להגיד...

- מגילה
- תנ"ך
- רות
- שְׁמֶר

שאלה ?

בתקופה בה יש רעב בארץ ישראל, מחליטים אלימלך, אשתו נעמי ושני בניהם, לעזוב את ביתם שבבית לחם אל ארץ מואב, שם בניהם נושאים את רות וערפה המואביות.
איזה עוד דמויות מהתנ"ך קשורות לעיר בית לחם?

- א. שם נולדו האבות, אברהם יצחק ויעקב.
- ב. שאול ודוד המלכים הראשונים בנו שם ארמון מלוכה.
- ג. שם נח ובניו בנו את התיבה.
- ד. שם רחל אמנו נקברה ודוד המלך נולד וגדל.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

נעמי

תשובה

ד. שם רחל אמנו נקברה ודוד המלך נולד וגדל.

סיפור מגילת רות מתחיל ונגמר בבית לחם. אלימלך ונעמי המתגוררים בבית לחם מחליטים "לרדת מהארץ" בעקבות משבר הרעב שהיה בארץ ישראל.

אך לבסוף כשהם חוזרים לביתם, בית לחם נהיית מוקד של צמיחה ותקווה -

לנעמי אשר שיקמה שם את חייה מחדש, לרות אשר הצטרפה לעם ישראל ונישאה לבועז, ולעם ישראל כולו, משום ששם נולד דוד המלך אשר ביסס לראשונה את ממלכת ישראל המאוחדת ואת בירתה - ירושלים.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

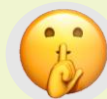

לכלים ופעילויות נוספים

גבינה

המילים שאסור להגיד...

- חלב
- צהובה
- כריך
- לבנה

משימה

לרשותכם זף ובו סדר פעולות להכנת גבינה.
עליכם לסדר אותו לפי הסדר הנכון.
הקבוצה הראשונה שהצליחה, תקבל נקודה.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

גבינה

סדרו את הפעולות להכנת גבינה:

- ___ מכינים קערה ובה מסננת ועליה בד חיתול.
- ___ מסירים מן האש ויוצקים את תוכן הסיר בהדרגה לחיתול שבמסננת.
- ___ בעזרת מגבת מהדקים את החיתול סביב גוש הגבינה.
- ___ מביאים חלב לרתיחה, בסיר גדול על אש גבוהה.
- ___ אווזים בקצוות החיתול, קושרים ותולים מעל הכיור או מעל קערה, למשך שעתיים עד שש שעות. מעבירים למקרר (עם החיתול והמסננת, מעל קערה) למשך לילה.
- ___ מדי פעם שופכים את המים שהצטברו בקערה.
- ___ כשמרבית המים מתנקזים, ממליחים את הגֶבֶן, טועמים ומוודאים שהגבן מלוח דיו, מוסיפים תבלינים נוספים אם רוצים ומניחים במסננת למשך שעתיים עד שש שעות.
- ___ הופכים את תוכן הבד על גבי צלחת ומגישים, בתוספת ירקות טריים.
- ___ כשהחלב רותח מנמיכים את האש ומוסיפים חומץ. מערבבים בעזרת כף עץ עד להיווצרות גושים, במשך 2-4 דקות.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

משימה

לכלים ופעילויות נוספים

גבינה

תשובה

1. מכינים קערה ובה מסננת ועליה בד חיתול.
2. מביאים חלב לרתיחה, בסיר גדול על אש גבוהה.
3. כשהחלב רותח מנמיכים את האש ומוסיפים חומץ. מערבבים בעזרת כף עץ עד להיווצרות גושים, במשך 2-4 דקות.
4. מסירים מן האש ויוצקים את תוכן הסיר בהדרגה לחיתול שבמסננת.
5. בעזרת מגבת מהדקים את החיתול סביב גוש הגבינה.
6. כשמרבית המים מתנקזים, ממליחים את הגֶבֶן, טועמים ומוודאים שהגבן מלוח דיו, מוסיפים תבלינים נוספים אם רוצים ומניחים במסננת למשך שעתיים עד שש שעות.
7. מדי פעם שופכים את המים שהצטברו בקערה.
8. אווזים בקצוות החיתול, קושרים ותולים מעל הכיור או מעל קערה, למשך שעתיים עד שש שעות. מעבירים למקרר (עם החיתול והמסננת, מעל קערה) למשך לילה.
9. הופכים את תוכן הבד על גבי צלחת ומגישים, בתוספת ירקות טריים.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

לכלים ופעילויות נוספים

פיסטור

המילים שאסור להגיד...

- חלב
- מחלבה
- חיידקים
- כימאים

הידעת

תהליך הפיסטור (הקרוי על שם לואי פסטור) נועד להרוג את רוב החיידקים והפטריות ולאפשר לחלב חיי מדף ארוכים יותר. בשיטה זו מחממים את החלב לטמפרטורה של כ-73 מעלות למשך 16 שניות ומיד מקררים ל-2 מעלות. מחממים רק עד 73 ולא מרתיחים כדי לא לגרום לחלבונים לעבור שינוי (דנטורציה). כיום קיימת שיטה בשם פסטור-על: מרתיחים את החלב לשבריר שניה כך שרוב החיידקים והפטריות מתים אבל החלב עצמו לא אמור לשנות את טעמו או מרקמו, אם כי אניני טעם טוענים שהם חשים בהבדל.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

זית

המילים שאסור להגיד...

- עץ
- שמן
- מינים
- ירוק

שאלה ?

מדוע קוראים למפעל להפקת השמן "בית בד"?

א. בבית הבד בעבר היה נהוג לייצר שמן, אך גם היו טווים שם שטיחים מבד לעובדי המפעל. מנהג זה הוא שקבע את שמו של המפעלים לייצור השמן.

ב. מקורו של השם הוא בקורת העץ (שנקראה בַד) האופקית שהייתה מותקנת בגרסתו הקדומה, ושימשה כזרוע ההנעה של מכונת הסחיטה של הזיתים.

ג. באנגלית "bud" משמעותו "ניצן". בית הבד נקרא על שם ניצני פריחת עץ הזית הידועה והיא אחת מהפריחות היפות ביותר בארץ ישראל.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

זית

תשובה

ב. מקורו של השם הוא בקורת העץ (שנקראה בד) האופקית שהייתה מותקנת בגרסתו הקדומה, ושימשה כזרוע ההנעה של מכונת הסחיטה של הזיתים.

תהליך כתישת השמן הוא תהליך מורכב וקצת קשה, אולם בסוף הדרך הזיתים "משתבחים" והופכים ל שמן זית הנחשב לאחד השמנים המובחרים ביותר ובעל סגולות רפואיות מיוחדות.
חשבו על זה – לפעמים דווקא הקושי והמאמץ הגדול הם אלה שמוציאים מאיתנו כוחות שלא ידענו על קיומם, וכך אנו "משביחים" ומשתפרים.

בית בד מושב
יושיביה

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

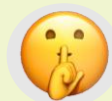

לכלים ופעילויות נוספים

תמר

המילים שאסור להגיד...

- פרי
- זקל
- מינים
- סילאן

הידעת

הנה 3 דברים שכנראה יקרו לכם אם תבחרו לאכול תמר אחד או שניים ביום:

1. התמר יספק לכם את הטעם המתוק הנחשק בלי לוותר על התזונה שלכם (בהשוואה לממתקים מעובדים אחרים).
2. הסיבים התזונתיים שבו יסייעו לשמור על תחושת שובע ממושכת.
3. התמר מכיל שפע של מינרלים, ביניהם אשלגן ומגנזיום, שיסייעו למניעת יתר לחץ דם ולבריאות העצם. גם העובדה שהתמרים דלים בנתרן מסייעת לשמור על לחץ דם תקין.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

חג הביכורים

המילים שאסור להגיד...

- מתנה
- ביקור
- סלסילה
- פירות

שאלה ?

השלם את השיר: סלינו על כתפנו ראשינו עטורים
מקצות הארץ באנו הבאנו ביכורים
מיהודה ומשומרון מן העמק והגליל
פנו דרך לנו ביכורים איתנו

- א. כולנו התקבצנו כולנו שמחים
- ב. הך בתוף חלל בחליל
- ג. הפרות שלנו הכי משובחים
- ד. נאכל יחד כולנו ביכורים

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

חג הביכורים

תשובה

ב. הרך בתוף חלל בחליל

כשבית המקדש היה קיים, החל מחג השבועות היה עם ישראל עולה לרגל לירושלים ומביא ביכורים (הפירות הראשונים) אל בית המקדש לכהן, וכך חגגו יחד עם חקלאים אחרים ושאר עולי הרגל בתחושת אחדות.

בימינו, עם העליות לארץ, נהגו בחלק מהמושבים והקיבוצים לערוך מעין טקסי הבאת ביכורים, שבהם חוגגים את ראשית הקציר בתהלוכה של שירים וריקודים. השמחה בתוצרת הארץ וההתיישבות בה, מדגישה את הקשר לארץ ואהבת המולדת.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

לכלים ופעילויות נוספים

חג מתן תורה

המילים שאסור להגיד...

- שבועות
- מתנה
- יהודי
- ספר

שאלה ?

אחד משמות החג הוא מתן תורה. מסעות עם ישראל במדבר מתוארים בלשון רבים, אולם באמצע הפסוק שלקראת מעמד הר סיני הלשון עוברת ללשון יחיד: "וַיְסַע מרפידים וַיְבֹאוּ מִדְבַּר סִינִי ... וַיַּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר" וחז"ל פירשו - "כאיש אחד בלב אחד".

- איזה ערך מערכי רוח צה"ל בא לידי ביטוי בדבריו?
- א. הם התאספו על מנת להקים צבא < הגנת המדינה אזרחיה ותושביה
 - ב. עם ישראל מתאחד < ערך הרעות.
 - ג. מעמד הר סיני נעשה בצורה של מסדר מושלם < מקצועיות.
 - ד. עם ישראל תפר מדים אחידים ומיוחדים לכבוד המעמד < משמעת

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

חג מתן תורה

תשובה

ב. עם ישראל מתאחד > ערך הרעות.

בשעה שעם ישראל עומד למרגלות הר סיני – הוא עובר תהליך של חיזוק האחדות והרעות. האחדות הזו מאפשרת חזון המשותף המתבטא בקבלת התורה.
גם בצה"ל, על אף שאנו שונים זה מזה, אנו נדרשים להתאחד סביב ערכים משותפים כחלק ממשימתנו המשותפת – להגן על קיומה של מדינת ישראל, על עצמאותה ועל ביטחון אזרחיה ותושביה. האחדות היא התנאי להצלחה במשימה.

טאבו

שבועות

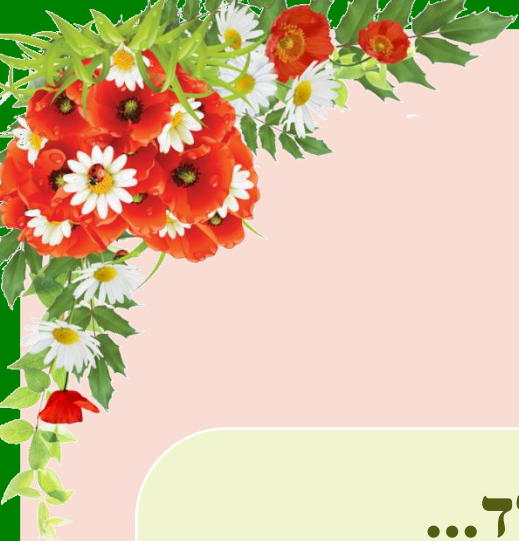
משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

לכלים ופעילויות נוספים

רימון

המילים שאסור להגיד...

- פרי
- עשן
- מינים
- גרעינים

משימה

הרימון מסמל ברכה, שפע, יופי וחוכמה. על כל אחד מהחיילים בשתי הקבוצות לרשום בראש הדף את השם שלו ולשים במרכז המעגל. על כל אחד לקחת דף של מישהו אחר ולכתוב עליו תכונות יפות שהוא רואה בו. כתבו כמה שיותר לכמה שיותר אנשים- כל המרבה הרי זה משובח!

במשימה זאת שתי הקבוצות יקבלו נקודה. מוזמנים בסוף המשימה גם להקריא את הברכות שהכי ריגשו אתכם.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

סידן

המילים שאסור להגיד...

- חלב
- עצמות
- לבן
- גוף האדם

הידעת

סידן הוא מינרל חיוני לגוף שלנו - בכל גיל! הסידן חשוב לבניית עצמות ושיניים, משמש את הגוף לפעילות הלב, השרירים והעצבים.

את הסידן ניתן לקבל בתזונה לא רק ממוצרי חלב אלא גם ממזון צמחי, כך שגם מי שלא צורך מוצרי חלב או טבעוני יכול לקבל את כמות הסידן המומלצת ליום. מקורות צמחוניים לסידן, מלבד חלב ומוצריו, הם: קטניות, סויה ומוצרי סויה, ירקות ירוקים כמו בצל ירוק, כרוב וחסה ועוד. רצוי לשלב באופן קבוע את הירקות הנ"ל בכריכים, בפשטידות ובסלטים. כל תוספת קטנה מועילה.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

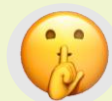

לכלים ופעילויות נוספים

מגילת רות

המילים שאסור להגיד...

- נעמי
- תנ"ך
- שבועות
- בועז

שאלה

במרכזה של מגילת רות סיפורן של רות וחמותה נעמי.
רות עזבה את עמה ומולדתה וליוותה את נעמי השבה לארץ ישראל כדי
לעזור לה לשקם את חייה.

"כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי, וּבְאֲשֶׁר תִּלְוֵנִי אֶלָּין, עִמָּךְ עָמִי וְאֶ-לְהִיךָ
אֶלְהִי...המוות יפריד ביני ובינך".

איזה ערך משתקף דרך מעשיה?

- א - רעות
- ב - הגנת המולדת אזרחיה ותושביה
- ג - אמינות
- ד - אהבת המולדת

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

מגילת רות

תשובה

א - רעות

את מגילת רות נוהגים לקרוא בחג השבועות.
לאחר שנפטרו שני בניה של נעמי בארץ מואב, החליטה נעמי לחזור לארץ ישראל וניסתה לשכנע את כלותיה (אלמנות בניה שמתו) להישאר ולשקם חייהן בארצן. על אף שהייתה צעירה ויכלה לשקם את חייה בחרה רות להתלוות אל חמותה הזקנה בארץ זרה.

האחריות והמסירות של רות מבטאים את ערך הרעות החשוב כל כך בצה"ל. השירות הצבאי מפגיש בין משרתים המגיעים ממקומות שונים ונקראים לפעול יחד כתף אל כתף, במסירות ובאחריות.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

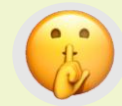

לכלים ופעילויות נוספים

עצרת

המילים שאסור להגיד...

- להפסיק • חג
- שמיני

הידעת

שם נוסף שיש לחג הוא "עצרת". משמעות השם היא סיום ונעילה. במובן מסוים, חג השבועות הוא הסיום והנעילה של חג הפסח (בשל תקופת ספירת העומר המחברת ביניהם אשר נגמרת בשבועות).

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

שעורה

המילים שאסור להגיד...

- שיערה
- קציר
- מגל
- לחם

משימה

החיטה והשעורה הן מצרכי המזון הבסיסיים של בעלי החיים ושל האדם. את החיטה והשעורה לא אוכלים בדרך כלל בצורתן המקורית, אלא טוחנים אותן לקמח. עליכם לתת לקבוצה המתחרה 3 חפצים. על כל קבוצה להפוך את החפץ לחפץ אחר ולהציג שימוש חדשני לכל חפץ. הקבוצה היצירתית ביותר תזכה בנקודה.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

משימה

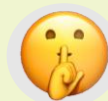

לכלים ופעילויות נוספים

טנא

המילים שאסור להגיד...

- ביכורים
- ירקות
- סלסילה
- נתינה

הידעת

טנא הוא סל עשוי מענפים המשמש לנשיאת תבואה. המונח ידוע בעיקר מאזכורו במקרא במצוות הבאת ביכורים לבית המקדש. למשל, בספר דברים: "וְלִקְחֹתָ מִרְאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֲרֶצֶךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְשָׂמֹתָ בַטֶּנָּא וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם" (ספר דברים, פרק כ"ו, פסוק ב').

במדינת ישראל התחדש המנהג לשאת טנא מלא בפירות שנשתבחה בהן הארץ לכבוד חג השבועות, שפותח את עונת הבאת הביכורים.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

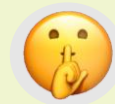

לכלים ופעילויות נוספים

ירושלים

המילים שאסור להגיד...

- כותל
- בירה
- מקדש
- בית"ר
- עיר

משימה

ביכורים הם הפירות הראשונים של השנה משבעת המינים שהתברכה בהם ארץ ישראל. במצוות הביכורים מביאים את הפירות הראשונים לבית המקדש לכהנים. התקופה להבאת הביכורים היא מחג הקציר (שבועות) עד חג האסיף (סוכות).

לרשות כל קבוצה שבעת המינים להשלמת הביכורים. על הקבוצה לעמוד בטור כאשר בכל פעם מישהו אחד לוקח פרי אחד משבעת המינים, רץ עד לסוף המסלול וחוזר לסוף הטור. הבא אחריו יוצא כאשר קודמו הגיע לטור. הקבוצה הראשונה שמצליחה להשלים את הביכורים זוכה בנקודה.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

משימה

לכלים ופעילויות נוספים

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תמונות - להדפיס ולגזור

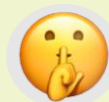

לכלים ופעילויות נוספים

חקלאי

המילים שאסור להגיד...

- תבואה
- קיבוץ
- עובד
- שדה

שאלה ?

הבאת הביכורים דרשה מהחקלאי שעמל כל השנה, לעלות לירושלים ולהביא את התוצרת החקלאית הראשונה, לה חיכה משך זמן רב - לכהנים.
מה ניתן ללמוד על התפיסה הערכית שעמדה מאחורי מעשה זה?

- א. שאדם לא עושה שום דבר בשביל עצמו.
- ב. התוצרת החקלאית לא חשובה בעיני החקלאי.
- ג. שהאדם יהיה נכון להיות שליח ולתרום למען הכלל.
- ד. יש ללמוד להתאפק לפני אכילת פירות.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

לכלים ופעילויות נוספים

חקלאי

תשובה

ג. שהאדם יהיה נכון להיות שליח ולתרום למען הכלל.

כשהחקלאי נותן את התוצרת החקלאית הראשונה שלו, הוא מבטא בכך תפיסה ערכית הרואה בנתינה של האדם למען הכלל משמעות מיוחדת.

עם חידוש ההתיישבות הציונית בארץ ישראל ערכו החקלאים כמושבים ובקבוצים טקסי הבאת ביכורים שתמורתם ניתנה לקרן הקיימת לישראל כדי לרכוש אדמות להתיישבות העברית. גם בשירות הצבאי המשרתים נדרשים לתרום את שנותיהם הראשונות כאנשים בוגרים למען הכלל, במסגרת שירותם הצבאי.

טאבו

שבועות

משחק חוויתי-ערכי לחיילי צה"ל

תשובה

לכלים ופעילויות נוספים